

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО
МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

07 січня 2025

Дніпро

№ 54/1-рк/к

Широківська селищна рада
Криворізького району
Дніпропетровської області

(інформація, доступ до якої обмежено)

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ.

Південно-східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України» в ході здійснення заходів державного контролю за дотриманням органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема в частині порядку погодження з органами Антимонопольного комітету України нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію та їх прийняттям, проаналізовані рішення Широківської селищної ради Дніпропетровської області:

- рішення від 17.05.2023 №828-19/VIII «Про встановлення ставок та пільг зі сплати місцевих податків на території Широківської селищної ради» (далі – Рішення №828-19/VIII), у Додатку 1 до якого встановлені різні ставки земельного податку для юридичних та фізичних осіб. Рішення №75-8/VII, діє до 31.12.2024.

- рішення від 30.05.2024 № 1182-31/VIII «Про встановлення ставок та пільг зі сплати місцевих податків на території Широківської селищної ради» (далі – Рішення №1182-31/VIII), у Додатку 1 до якого встановлені різні ставки земельного податку для юридичних та фізичних осіб. Рішення №828-19/VIII вступає в дію з 01.01.2025.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ.

- (1) Широківська селищна рада (місцезнаходження: (інформація, доступ до якої обмежено), ідентифікаційний код юридичної особи (інформація, доступ до якої обмежено)) згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, основним видом економічної діяльності якої є

«Державне управління загального характеру» (код КВЕД (інформація, доступ до якої обмежено)).

- (2) Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:
 - сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами (частина перша статті 10);
 - від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради (частина п'ята статті 16).
- (3) Таким чином, Широківська селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Широківську територіальну громаду Дніпропетровської області з адміністративним центром у смт Широке, здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, а також здійснює права суб'єкта комунальної власності.
- (4) Згідно із статтею 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Територіальні громади в порядку, встановленому Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.
- (5) Широківська територіальна громада утворена у 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 709-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Дніпропетровської області».
- (6) До складу території Широківської територіальної громади входить територія смт Широке, Широківська, Благодатнівська, Шестірнянська територіальні громади.
- (7) Як орган місцевого самоврядування, Широківська селищна рада є суб'єктом відносин, що регулюються законодавством про захист економічної конкуренції.
- (8) Відповідно до положень статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Комітетом, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема, щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, конкуренції на відповідних ринках, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ВСТАНОВЛЕННЯ СТАВОК ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ.

- (9) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (10) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (11) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідну об'єднану територіальну громаду та здійснюють від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України та законодавством України.
- (12) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

- передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (13) Статтею 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.
- (14) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, зокрема, питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.
- (15) Також статтею 69 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до Податкового кодексу України встановлюють місцеві податки і збори. Місцеві податки і збори зараховуються до відповідних місцевих бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України з урахуванням особливостей, визначених Податковим кодексом України.
- (16) Податкове законодавство України ґрунтується, зокрема, на таких принципах:
- рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації;
 - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
 - нейтральності оподаткування – установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платників податків.
- (17) Згідно зі статтею 10 Податкового кодексу України до місцевих податків належить податок на майно.
- (18) Відповідно до статті 265 Податкового кодексу України податок на майно складається з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та плати за землю.
- (19) Згідно з пунктом 12.3 статті 12 Податкового кодексу України, сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територіальних громад, в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків і зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передусе бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (20) При цьому, сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, не дозволяється встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів (підпункт 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України).
- (21) Пунктом 30.5 статті 30 Податкового кодексу України передбачається, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.
- (22) Відповідно до статті 15 Податкового кодексу України, платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції),

що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з цим Кодексом.

- (23) Статтею 269 Податкового кодексу України, визначено, що платниками плати за землю є: платники земельного податку (власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування), платники орендної плати – землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди. Об'єктом оподаткування земельним податком є земельні ділянки, які перебувають у власності; земельні частки (паї), які перебувають у власності; земельні ділянки державної та комунальної власності, які перебувають у володінні на праві постійного користування. Об'єкти оподаткування орендною платою – земельні ділянки державної та комунальної власності, надані в користування на умовах оренди.
- (24) Базою оподаткування платою за землю є нормативна грошова оцінка земельної ділянки з урахуванням коефіцієнта індексації, площа земельної ділянки, нормативну грошову оцінку якої не проведено.
- (25) Земельні відносини, які виникають під час забезпечення права на землю громадян, юридичних осіб, територіальних громад та держави регулюються Земельним кодексом України, Податковим кодексом України, Законом України «Про землеустрій», Законом України «Про оренду землі» та іншими нормативно – правовими документами у цій сфері.
- (26) Згідно зі статтею 12 Земельного кодексу України до повноважень сільських, селищних, міських рад у галузі земельних відносин на території сіл, селищ, міст віднесено: розпорядження землями територіальних громад, організація землеустрою тощо.
- (27) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про оцінку земель» грошова оцінка земельних ділянок залежно від призначення та порядку проведення може бути нормативною і експертною. В той же час, нормативна грошова оцінка земельних ділянок використовується, зокрема для визначення розміру земельного податку.
- (28) Відповідно до статті 274 ПКУ, ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування – не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель – не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки. (пункт 274.1)
- (29) Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форм власності) (пункт 274.2).
- (30) Відповідно до підпункту 28 пункту 1 статті 26 (із змінами) Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад належить, зокрема прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах, а також земельному податку.
- (31) Відповідно до підпункту 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих

юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.

- (32) Згідно з пунктом 30.1 статті 30 ПКУ податкова пільга – передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті.
- (33) Пунктом 30.2 статті 30 ПКУ встановлено, що підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.
- (34) Відповідно до пункту 284.1 статті 284 ПКУ, зокрема, органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.

4. ОЗНАКИ АНТИКОНКУРЕНТНИХ ДІЙ ШИРОКІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ.

4.1. ОБСТАВИНИ стосовно Рішення №828-19/VIII та Рішення №1182-31/VIII.

- (35) Відділенням встановлено, що Широківською селищною радою були прийняті:
- Рішення №828-19/VIII, у Додатку 1 до якого встановлені різні ставки земельного податку для юридичних та фізичних осіб. Рішення №75-8/VII з терміном дії до 31.12.2024.
 - Рішення №1182-31/VIII, у Додатку 1 до якого встановлені різні ставки земельного податку для юридичних та фізичних осіб. Рішення №828-19/VIII вступає в дію з 01.01.2025
- (36) Рішення №828-19/VIII набуло чинності з 01.01.2024 та є чинним у 2024.
- (37) На погодження до Відділення Рішення №828-19/VIII та Рішення №1182-31/VIII, не направлялися.
- (38) Додатками 1 до Рішення №828-19/VIII та Рішення №1182-31/VIII є «Ставки земельного податку». (далі – Додаток 1).
- (39) За результатом аналізу Додатків 1 Рішення №828-19/VIII та Рішення №1182-31/VIII (**з позначкою***) (витяг даних з Додатків 1 наведений у Таблиці 1) Відділенням з'ясовано, що Широківською селищною радою встановлені різні ставки земельного податку для юридичних та фізичних осіб, а саме:

Таблиця 1 (витяг з Додатку 1)

Вид цільового призначення земель	Ставки податку (відсотків нормативної грошової оцінки)	
		за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження), с-ще Широке

код	найменування	для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
02	Земельні ділянки житлової забудови				
02.03	Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку	1 (1*)	0,5 (0,5*)	1/0 (1*)	0,08/0 (0,08*/0*)
02.04	Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання	1 (1*)	0,5 (0,5*)	1/0 (1*)	0,08/0 (0,08*/0*)
02.07	Для іншої житлової забудови	1 (1*)	0,5 (0,5*)	1/1 (1*)	0,08/0,08 (0,08*/0,08*)
03	Землі громадської забудови				
03.07	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
03.08	Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
03.10	Для будівництва та обслуговування адміністративних будинків, офісних будівель компаній, які займаються підприємницькою діяльністю, пов'язаною з отриманням прибутку	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
03.15	Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови	3(0*)	1(0*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
04	Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення				
04.0	Для збереження та використання	3(0*)	1(0*)	3/3 (0*/0*)	1/1 (0*/0*)

2	природних заповідників				
04.03	Для збереження та використання національних природних парків	3(0*)	1(0*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
11	Землі промисловості				
11.05	Для цілей підрозділів 11.01 – 11.04, 11.06 - 11.08 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
11.06	Земельні ділянки запасу (земельні ділянки, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам)	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
11.08	Земельні ділянки загального користування, відведенні для цілей поводження з відходами	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
12	Землі транспорту				
12.06	Для розміщення та експлуатації об'єктів трубопровідного транспорту	2 (2*)	1 (2*)	2/2 (2*/2*)	1/1 (1*/1*)
12.09	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд іншого наземного транспорту	2 (2*)	1 (1*)	2/2 (2*/2*)	1/1 (1*/1*)
13	Землі зв'язку				
13.01	Для розміщення та експлуатації об'єктів і споруд телекомунікацій	2 (2*)	1 (1*)	2/2 (2*/2*)	1/1 (1*/1*)

13.02	Для розміщення та експлуатації будівель та споруд об'єктів поштового зв'язку	2 (2*)	1 (1*)	2/2 (2*/2*)	1/1 (1*/1*)
13.03	Для розміщення та експлуатації інших технічних засобів зв'язку	2 (2*)	1 (1*)	2/2 (2*/2*)	1/1 (1*/1*)
14	Землі енергетики				
14.01	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
14.02	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
14.03	Для цілей підрозділів 14.01 – 14.02, 14.04 - 14.06 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
14.04	Земельні ділянки запасу (земельні ділянки, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам)	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)
14.05	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)

	спеціального призначення				
14.06	Земельні ділянки загального користування, відведені для цілей поводження з відходами	3 (3*)	1 (1*)	3/3 (3*/3*)	1/1 (1*/1*)

- (40) Разом з тим, законодавством не встановлено обмежень та заборон щодо придбання суб'єктами господарювання земельних ділянок у власність чи користування та подальшого здійснення певної підприємницької діяльності з використанням таких ділянок.
- (41) Тобто, вступ на товарні ринки в межах Широківської територіальної громади для суб'єктів господарювання – юридичних та фізичних осіб є відкритим.
- (42) Наприклад, за кодом виду цільового призначення земель (далі – КВЦПЗ) категорії земель 13.01 виду цільового призначення «Для розміщення та експлуатації об'єктів і споруд телекомунікацій» можуть використовуватись для здійснення наступної підприємницької діяльності: Діяльність у сфері провідного електрозв'язку (код КВЕД 61.10).
- (43) При цьому, суб'єкти господарювання – юридичні та фізичні особи, які сплачуватимуть земельний податок за різними ставками: **2%** та **1%** відповідно, в межах одного коду КВЦПЗ, будуть діяти в одних територіальних межах та будуть знаходитися у нерівних конкурентних умовах.
- (44) В такому випадку застосування **різних ставок земельного податку** для суб'єктів господарювання **фізичних осіб (1,0%) та юридичних осіб (2,0%)** на ринку надання послуг провідного електрозв'язку може мати негативні наслідки для конкуренції.
- (45) При цьому, суб'єкти господарювання при наданні послуг провідного електрозв'язку будуть вважатися учасниками одного товарного ринку, оскільки надають послуги одній групі споживачів та діють в одних територіальних межах.
- (46) В такому випадку застосування різних ставок земельного податку (2,0% або 1,0%) для суб'єктів господарювання юридичних та фізичних осіб на ринку послуг провідного електрозв'язку в межах коду КВЕД 61.10 «Діяльність у сфері провідного електрозв'язку» може призвести до нерівності ринкової позиції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку та є конкурентами.
- (47) Виконавчий комітет Широківської селищної ради в листі від 20.02.2024 №241/12-24 надав Відділенню перелік суб'єктів господарювання – юридичних та фізичних осіб, які сплачували у 2023 земельний податок за земельні ділянки, які розташовані на території Широківської селищної ради, зокрема: - юридичних близько – 80 осіб; фізичних понад 1010 осіб.
- (48) Згідно інформації з сайту Широківської селищної територіальної громади <https://shiroksel.otg.dp.gov.ua/rishennya-gromadi/pro-zatverdzhennia-zvitu-pro-vikonannia-biudzhetu-shyroktivskoi-selyshchnoi-terytorialnoi-hromady-za-1-pivrichchia-2024-roku> за рішенням сесій Широківської селищної ради від 05.07.2024 № 1186-32/VIII «Про затвердження звіту про виконання бюджету Широківської селищної територіальної громади за 1 півріччя 2024 року» за 6 місяців 2024 року земельний

податок, сплачений фізичними особами, становив: 159 745,38 гривень, земельний податок, сплачений юридичними особами, становив: 450 521,4 гривень.

- (49) Виконавчий комітет Широківської селищної ради в листі від 20.02.2024 №241/12-24 (вх. 21.02.2024 №54-01/476) надав Відділенню таке обґрунтування встановлення **різних ставок земельного податку для фізичних та юридичних осіб** за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження): *«при встановленні різних ставок земельного податку враховувалось те, що юридичні особи – мають «більш складну структуру», а саме: мають різну організаційно-правову форму (установа, товариство тощо), збільшена кількість засновників (учасників), можуть мати у своєму складі філії та представництва; мають у своєму складі штат працівників та зазвичай використовують найману працю. Враховуючи це юридичні особи мають більше можливостей для ведення підприємницької діяльності та отримання більшого прибутку.*

Фізичні особи (фізичні особи – підприємці) зазвичай ведуть свою діяльність самотійно, не використовують найману працю, мають менший дохід та менше можливостей для розвитку підприємницької та іншої діяльності.

Наприклад, на території Широківської селищної ради є юридичні особи – сільськогосподарські товариства, що займаються (сільськогосподарською) підприємницькою діяльністю. У їх користуванні перебувають тисячі гектар землі, велика кількість працівників, широкий, різноманітний парк сільськогосподарської техніки, є зацікавленість з боку інших суб'єктів господарювання на заключення контрактів щодо поставки великої кількості сільськогосподарської продукції і можливість їх виконання.

З іншої сторони є фізичні особи (одноосібники), які самотійно обробляють свою землю, мають значно менші можливості (фінансові, майнові, технічні) та менший потенціал для розвитку підприємницької діяльності, збільшення прибутку та підтримки економічної конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, Широківська селищна рада прийняла рішення про встановлення різних (диференційованих) ставок зі сплати земельного податку для фізичних та юридичних осіб.»

- (50) Слід зауважити, що коли суб'єкти господарювання є конкурентами на будь-якому з товарних ринків, то сума сплаченого земельного податку, у разі встановлення різних ставок для суб'єктів господарювання юридичних та фізичних осіб, може призвести до створення нерівних умов у конкуренції, оскільки такі дії сприяють збільшенню адміністративних витрат, зокрема пов'язаних із сплатою земельного податку, а відтак зменшенню рівня прибутковості такого суб'єкта господарювання.
- (51) Отже, окремим суб'єктам господарювання, а саме: фізичним особам, створюються більш сприятливі умови для розвитку підприємницької діяльності, ніж для юридичних осіб учасників товарного ринку, оскільки в даному випадку для цих суб'єктів господарювання умови для розвитку підприємницької діяльності стають гіршими внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним з яких є вплив державного органу.
- (52) Відповідно до статті 51 Цивільного кодексу України до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб.
- (53) Тобто, фізичні особи — підприємці прирівняні у правовому статусі до юридичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності. Вони наділені таким же обсягом цивільних прав та обов'язків, що їх мають юридичні особи при здійсненні своєї

підприємницької діяльності. Так, наприклад фізичні особи-підприємці, так само, як і юридичні особи мають право наймати працівників, зобов'язані у передбачених законом випадках одержати ліцензію на здійснення певних видів діяльності, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі, вести облік результатів своєї підприємницької діяльності тощо.

- (54) На відміну від юридичних осіб фізичні особи-підприємці діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа-підприємець є одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.
- (55) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» фізичні особи – підприємці є суб'єктами господарювання.
- (56) Оскільки стаття 269 ПКУ не визначає такого платника, як фізична особа - підприємець, то такий платник – власник земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувач, сплачує земельний податок за нормами, передбаченими для фізичних осіб.
- (57) Слід зауважити, що коли суб'єкти господарювання (фізичні та юридичні особи) є конкурентами на певному товарному ринку, встановлення для них різних ставок земельного податку може призвести до створення нерівних умов у конкуренції між суб'єктами господарювання, оскільки такі дії сприятимуть збільшенню адміністративних витрат одного з них, зокрема пов'язаних із сплатою більшого земельного податку, а відтак зменшенню рівня прибутковості такого суб'єкта господарювання.
- (58) Таким чином, встановлення Широківською селищною радою Рішенням №828-19/VIII (на 2024 рік) та Рішенням №1182-31/VIII (з 01.01.2025) різних ставок земельного податку для фізичних та юридичних осіб по КВЦПЗ: 02.03, 02.04, 02.07, 03.07, 03.08, 03.10, 03.15, 04.02, 04.03, 11.05, 11.06, 11.08, 12.06, 12.09, 13.01-13.03, 14.01-14.06 (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) може призвести до нерівності ринкової позиції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку.

4.2. ВИСНОВКИ ВІДДІЛЕННЯ.

- (59) Встановлення різних ставок земельного податку для юридичних та фізичних осіб може призвести до негативних наслідків для конкуренції на відповідному ринку, оскільки суб'єктам господарювання — юридичним особам створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами — фізичними особами, які здійснюють діяльність в межах одних кодів КВЦПЗ на одному товарному ринку .
- (60) Наведені дії змінюють власні досягнення суб'єктів господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, за допомогою зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.
- (61) Отже, дії Широківської селищної ради, які полягають у встановленні різних ставок земельного податку для фізичних та юридичних осіб по КВЦПЗ: 02.03, 02.04, 02.07, 03.07, 03.08, 03.10, 03.15, 04.02, 04.03, 11.05, 11.06, 11.08, 12.06, 12.09, 13.01-13.03, 14.01-14.06 (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) в Рішенні №828-19/VIII (на 2024 рік) та Рішенні №1182-31/VIII (з 01.01.2025), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного абзацом восьмим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування,

внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

5. ПІДСТАВИ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ.

- (62) Згідно із частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України органам влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачені законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки із цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони та інших загальносуспільних інтересів.
- (63) Статтею 25 Господарського кодексу України передбачено:
- органам державної влади та органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку;
 - уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (64) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (65) Виходячи з наведених законодавчих норм, виконання органами влади зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами повинно відбуватися завдяки саме власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (66) Так, відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (67) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і

- тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (68) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (69) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції». Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (70) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (71) Згідно із частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (72) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цього порушення та умов, що йому сприяють, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Широківській селищній раді (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація, доступ до якої обмежено)) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначеного абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій

органів місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами, шляхом забезпечення однакових умов конкуренції при встановленні ставок земельного податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження).

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Про результати розгляду цих рекомендацій необхідно повідомити Відділення у **двомісячний строк** з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії

підпис

Лариса ГРЕЧАНА